1 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
g
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ
ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް
• ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު : 2023/HC-A/237
• އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާ ތް : 1. މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް
އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ (ދިވެހި ދައުލަތް)
2. މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް (ދިވެހި ދައުލަތް)
• އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: މަރްޔަމް ޝުނާނާ އާއި އިތުރު 135 ފަރާތް
• މައްސަލައިގެ ބާވަތް: އިޖުރާއީ ނިންމުން
މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ޝަނީޒް ޢަބްދު اله
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު
ފަނޑިޔާރު އިބްރާހީމް މާހިރު
ނިމުނު ތާރީޚް: 24 ޖުމާދަލްއާޚިރާ 1447
14 ޑިސެންބަރު 2025
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

2 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
06 މުޙައްރަމް 1445
ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:
24 ޖުލައި 2023

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:
• ނަންބަރު: 144-B2/IN/2022/02
• ނިންމި ތަން: ސިވިލް ކޯޓު
• ބާވަތް: އިޖުރާއީ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް
• ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 26 ޑިސެންބަރު 2022 • ނިމުނު ތާރީޚް: 18 މޭ 2023

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް : އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް :
މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް މަރްޔަމް ޝުނާނާ ހ. ވެލަސްފަރުގެ/ މާލެ
އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ (ދިވެހި ދައުލަތް) އިތުރު 134 ފަރާތް
ތަމްސީލުކުރި ފަރާތް:
މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް (ދިވެހި ދައުލަތް)
އޛއ. މަރްޔަމް ޝުނާނާ ހ. ވެލަސްފަރުގެ/ މާލެ
ތަމްސީލުކުރި ފަރާތް:
އޛ. ޢަބްދުاله ނާހިދު، ސީނާ / ށ. މަރޮށި
ސްޓޭޓް އެޓާރނީ އޛ. ލޫޠު މުޙައްމަދު، އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން (އާބަންކޯ)
ތަމްސީލުކުރި ފަރާތް:
ޑެޕިއުޓީ ޑިރެކްޓަރ އޛ. އަޙްމަދު ނިޒާރު
މެނޭޖަރ އޒ. މުޙައްމަދު މުނާޒް
މަދަނީ- އިޖުރާއީ ނިން މުން- އިޖުރާއީ ނިންމުންތައް ނިމުނުކަމަށް އަންނާނެ ޙާލަތު - އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ތަނެއް ނެތުން
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

3 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ޝަނީޒް ޢަބްދު اެلهގ ރައުޔު .
ތަޢާރުފު
1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު '144-B2/IN/2022/02 އިޖުރާއީ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް' މައްސަލަ
އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް
ޗަ 2 1
އިންފްރާސްޓްރަކް ރ (ދިވެހި ދައުލަތް) އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް (ދިވެހި ދައުލަތް)
(މީގެ ފަހުން މި ރިޕޯޓުގައި " ދިވެހި ދައުލަތް" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް" ކަމަށް ބަޔާންކުރާ)ގެ
ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.
2. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތަކަކީ، ހ. ވެލަސްފަރު ގެ / މާލެ، މަރްޔަމް ޝުނާނާ އާއި
ޗާންދަނީވިލާ / ދ. މީދޫ، ޢަބްދުލްޙަމީދު މުޙައްމަދު އާއި ޑައިމަންޑްވިލާ / ށ. ފީވައް، ޢަބްދުއްރަޙީމް
އާދަމް އާއި މުޝްތަރީގެ / ތ. ކިނބިދޫ، ޢަބްދުއްސަލާމް މުޙައްމަދު އާއި މ. ރާސްތާ / މާލެ،
ޢަބްދުއްސައްތާރު ޙަސަން އާއި ލައިނޫފަރުގެ / ނ. މަގޫދޫ، ޢަބްދުاله އަމްޖަދު އާއި ފާގަތި / ހދ.
ކުޅުދުއްފުށި، ޢަބްދުاله ޖާބިރު އާއި އަރާއިރު / ކ. ހުރާ ޢަބްދުاله ސަމީރު އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ
13792 / މާލެ ، ޢަބްދުاله ޝަރީފު އާއި ނަޞްރު / ސ. ހިތަދޫ، ޢަބްދު اله ސުނީދު އާއި އިވްނިންގފްލާވަރ
/ ރ. އިންނަމާދޫ، ޢަބްދު اله ޒިޔާދު އާއި ގ. ޑިމްލައިޓް / މާލެ އާދަމް އިބްރާހީމް އާއި ވ. ވިލިހިޔާ /
މާލެ އާދަމް ލަތީފް އާއި ބްލޫހެވަން / ގއ. ވިލިނގިލި ، އަދީފާ ސުހައިލް އާއި ދުނި / ތ. ގުރައިދޫ ،
އަޙްމަދު އަފްރާހް އާއި މއ. ރަންކޮކާގެ / މާލެ، އަޙްމަދު ހައިޝަމް އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 12395
/ މާލެ، އަޙްމަދު އިބްރާހީމް އާއި، އާމުލީގެ / މާލެ، އަޙްމަދު ޞަފްވަތު އާއި ދިލްބަހާރުގެ / ށ. މިލަންދޫ
، އަޙްމަދު ސަމީޢު އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 13366 / މާލެ ، އަޙްމަދު ސާމިރު އާއި ސީރީނާމަންޒިލް
/ ހދ. ނޮޅިވަރަންފަރު އަޙްމަދު ޝާފީ އާއި ވީޑީގްރީން / ސ. ހިތަދޫ ، އަޙްމަދު ޝިޢާރު އާއި ހ.
އަލަނާސިމާގެ / މާލެ ، އަޙްމަދު ޝިފާއު އާއި ކެނދިކޮޅު. އަމާޒު / ނ. ކެނދިކުޅުދޫ، ޢާއިޝަތު ނަދީމާ
1 މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިން ، ލޭންޑް އެންޑް އަރބަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް
2 މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެންޑް ޓްރޭޑް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

4 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
އާއި ބަގީޗާގެ / ލ. ފޮނަދޫ، ޢާއިޝަތު ނާޘިމާ އާއި އާކާޝްވިލާ / ތ. ކަނޑޫދޫ، ޢާއިޝަތު ނުހާ އާއި
ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 14464 / މާލެ، އާއިޝަތު ސަފީނާޒު އާއި ހުޅުމާލެ ގޯތި ނަންބަރު 10119 /
މާލެ ޢަލީ ފާއިޒު އާއި ލިލަކުމާގެ / ނ. ވެލިދޫ، ޢަލީ ޝިޔާޒު އާއި އެސްޓަންވިލާ / ށ. ފޭދޫ، އާމިނަތު
ނައުޝާ އާއި އަތިރީގެ / ސ. ހުޅުދޫ، ޑޮކްޓަރ. އައްބާސާ ޢަބްދުލްޙާމިދު، ރެޑްބާޑް / ސ. ހިތަދޫ، ޑޮކްޓަރ.
ޝައްފާ އިބްރާހީމް އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 14832 / މާލެ ފާޠިމަތު ޙަސަން އާއި މއ.
ބަޑިފަސްގަޑުދޮށުގެ / މާލެ، ފާޠިމަތު ލީނާ އާއި ގ. ދަނބުކޮކާ / މާލެ، ފާޠިމަތު ނިޝާ މޫސާ އާއި
ބަނަފުސާގެ / ތ. ތިމަރަފުށި ، ފާޠިމަތު ރިސްނާ އާއި މއ. މުތްކޮޅު / މާލެ ފާޠިމަތު ސާދުނާ އާއި ދަފްތަރު
ނަންބަރު ރސ 13129 / މާލެ، ފާޠިމަތު ވަޙީދާ އާއި ޤާސިއާ / ހދ. ނޮޅިވަރަންފަރު، ޤާސިމް ސަޢުދު
އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 7824 / މާލ، ޙަމީދާ ޙަމީދު އާއި މާއޮޅު / ޅ. ނައިފަރު، ޙާމިދު
އަޙްމަދު އާއި ހުޅުމާލެ ފްލެޓް ނަންބަރު ބީ- -4 3ސީ / މާލެ، ޙާމިދު ޢަލީ އާއި ހިޔަލީގެ / ގއ. ވިލިނގިލި ،
ހާރޫން ރަޝީދު އާއި ދޫޑިގަން. ސުވާސާގެ / ޏ. ފުވައްމުލައް، ޙަސަން ޞާލިޙް އާއި ނީލޯފަރުގެ / އދ.
އޮމަދޫ، ޙާތިމް ޙަސަން އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 729 / މާލެ، ޙިސްނިއްޔާ އަޙްމަދު އާއި މއ.
މަލާޒް / މާލެ ޙުސައިން ޢާޝިރު އާއި ވާދީ / ހއ. ހަނިމާދޫ، ޙުސައިން ފަރީދު ޙަސަން އާއި ހުޅުމަންދޫގެ
/ ޅ. ހިންނަވަރު، ޙުސައިން ނަދީމު އާއި ދެތަނޑިމާގެ / ދ. މީދޫ، އިބްރާހީމް ނިޒާރު އާއި ދަފްތަރު
ނަންބަރު ރސ 12505 / މާލެ، އިބްރާހީމް ރަޝީދު އާއި ދިގުވާނޑު. ދޮންރުވާގެ / ޏ. ފުވައްމުލައް
އިބްރާހީމް ރަޝީދު ޙުސައިން އާއި ގްރީންވިލާ / ހއ. ހޯރަފުށި، އިބްރާހީމް ރިފްޢަތު އާއި ވައިލެޓްވިލާ
/ ރ. އިނގުރައިދޫ، އިބްރާހީމް ޝަރީފް އާއި ކުދިލުބޯމާގެ / ޅ. ހިންނަވަރު، އިފްރާދު މުޙައްމަދު އާއި
މިރިޔާސްގެ / ހއ. ހޯރަފުށި ، އިސްމާޢީލް މުޙައްމަދު އާއި އަލިގާ / މ. ދިއްގަރު، އިސްމާޢީލް ސަޢީދު އާއި
ކީރަންމާގެ / މ. މުލި، އިސްމާޢީލް ޞާދިޤު އާއި ދަޑިމަގު. އިޒުމީރު / ޏ. ފުވައްމުލައް، އިސްމާއިލް
ޒާހީ ޒާހިދު އާއި ވ. ދެލްވައްތަ / މާލެ، ޖަންނަތު ޢަބްދުއްޞަމަދު އާއި ޖަފްނާ / އދ. މާމިގިލި، މަޙްމޫދު
ނަޞީރު އާއި އުރަހަ / ށ. ކޮމަންޑޫ، މަރްޔަމް އަމީނާ އާއި މަރިޔާދު / ޅ. ނައިފަރު، މަރްޔަމް ޙުމާދާ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

5 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 9104 / މާލެ، މަރްޔަމް ޖީލަތު އާއި ވ. ވިލިހިޔާ / މާލެ ، މަރްޔަމް
ރިމްޝާ ލަޠީފް އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 0704 / މާލެ، މަރްޔަމް ސަޢީދާ އާއި ކެނދިކޮޅު. އަމާޒް
/ ނ. ކެނދިކުޅުދޫ، މަރްޔަމް ޔުމްނާ އާއި ނޫރާނީމާގެ / އއ. ހިމަންދޫ ، މުޙައްމަދު ޢަބްދުއްރަޙްމާން އާއި
ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 6722 / މާލެ، މުޙައްމަދު އިލްޔާސް އާއި ގ. ހެވަން / މާލެ، މުޙައްމަދު
ޖިލާން އާއި ނައިލޯނުގެ / ޅ. ހިންނަވަރު، މުޙައްމަދު ޖިނާޙު އާއި އަސުރުމާގެ / އދ. މަހިބަދޫ،
މުޙައްމަދު މޫސާ އާއި ބްލޫހެވަން / ރ. ރަސްގެތީމު، މުޙައްމަދު ނަޖާޙު އާއި ތޭޓީފޯ / ގދ. ތިނަދޫ،
މުޙައްމަދު ނިޝާމް އާއި ނިޝާތު / އދ. ދަނގެތި، މުޙައްމަދު ރަޝީދު އާއި ޗަބޭލީގެ / ށ. ފުނަދޫ ،
މުޙައްމަދު ތަޢުފީޤު އާއި މއ. ކުރެދިވަރު / މާލެ، މުމްތާޒް އަޙްމަދު އާއި ބްލޫކިޔާގެ / އއ. ތޮއްޑޫ،
މުނިޔަތުއްނުފޫސް އާއި އައްސޭރިވިލާ / ސ. ހުޅުދޫ، ނާޡިމާ ޤާސިމް އާއި ހ. ވެސްޓްކްއީން / މާލެ،
ރިފްޤާ އިބްރާހީމް އާއި ސްޓަރލައިޓް / މ. މަޑުއްވަރި ސާމާ ޢަބްދުލްޢަޒީޒް، އާއި މ. ގަލަގިލިވިލާ /
މާލެ، ސަމީނާ އަޙްމަދު އާއި ފަލަކު / ށ. ފުނަދޫ، ސަމީރާ އަޙްމަދު އާއި ކެނެރީވިލާ / ޅ. ހިންނަވަރު،
ސަންފާ ޙަސަން އާއި ރެސްޓްހައުސް / ޅ. ހިންނަވަރު، ސައުލާ އިބްރާހީމް އާއި މ. ލޯފަރު / މާލެ،
ޝަބީނު ވަޙީދު އާއި ޑައެމަންޑްވިލާ / ނ. ވެލިދޫ، ޝަރީފާ ޙަސަން އާއި ޝާހިލް / ނ. ވެލިދޫ، ޞަފްވަތު
މުޙައްމަދުފުޅު އާއި ރަތްވިލާގެ / މ. ދިއްގަރު، ޔާސިރު ސުލައިމާން އާއި މާލެ ދަފްތަރު. 10108 /
މާލެ، ޔޫސުފް އާދަމް، އާއި ތަނބުރުމާގެ / ޅ. ހިންނަވަރު، ޒަކަރިއްޔާ ޢީސާ އާއި މ. ބޮއިލިންގފިޝް
/ މާލެ، ޒަޚީރާ ޙާމިދު އާއި ހުސްނުހީނާގެ / ސ.ފޭދޫ، ޒުރާ ޢަލީ ވަޙީދު އާއި ފަހަލަ / ދ. މީދޫ،
ޢަބްދުاله ރަޝީދު އާއި ފީރޯޒުގެ / ށ. މާއުނގޫދޫ، އާދަމް ނަޝީދު އާއި ދެކުނުގެ / ތ. ކަނޑޫދޫ ،
އާސިޔަތު ހަސަން އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 9953 / މާލެ، އަޡްމަތު އާއި ހ. ސަނީވޭ / މާލެ،
އަޙްމަދު ޝާހިދު އާއި މ. ކަނދޮޅު/ މާލެ، އިސްމާޢީލް ރަޝީދު އާއި ހިތަށްފިނިވާގެ / ހއ. ތަކަންދޫ
އިބްރާހީމް ރަޝީދު އާއި މ. މިނާވަރު / މާލެ، ނުޒްހަތު ހުސައިން އާއި ހ. ލަކީކޯނަރ / މާލެ، ޢަބްދުއްލަޠީފް
އާއި ރެޑްރޯސް / ބ. ފުޅަދޫ، އަޙްމަދު މަޢުޞޫމު އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 14421 / މާލެ، ފާޠިމަތު
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

6 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
ސުހާ ޝަރީފް އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު ރސ 14417 / މާލެ، އިބްރާހީމް ރަޝާދު އާއި އަބްލަޣީގެ / ތ.
ކަނޑޫދޫ، މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އާއި ހުދުފިނިފެންމާގެ/ ވ. ފުލިދޫ، މުޙައްމަދު ވާފިރު އަޙްމަދު އާއި
ގުލިސްތާނުގެ / ގއ. ގެމަނަފުށި، މުޙައްމަދު ޟިޔާއު، އާއި މއ. ފުނައާގެ / މާލެ، ނަފާ ނަޞީރު އާއި
ދަފްތަރު ނަންބަރު /1159 މާލެ، ސަމީރު މުޙައްމަދު އާއި ނަންރީތިގެ / ގދ. މަޑަވެލި، ޝިފްނާ ހަސަން
އާއި އަލިމަސްގެ / ހއ. ތަކަންދޫ، ޢަބްދުއްރައްޒާޤު އާދަމް އާއި ހަވީރު / ދ. މީދޫ، ޢަބްދުاله ލަޠީފް އާއި
ޖީޒާގެ / ހއ. އުލިގަން، ޢާއިޝަތު ޢަބްދުاله އާއި ވައިމަތީގެ / މ. ދިއްގަރު، ޢާއިޝަތު ނާޒްލީ އާއި
ބިއްލޫރިވިލާ / ދ. މީދޫ، ޢާއިޝަތު ޝިފާ ޝަފީޤު އާއި ކައުނު / ގއ. ކޮލަމާފުށި، ޢާއިޝަތު ޒާހިރު އާއި
ގުލްޗަންޕާއާގެ / ވ. ފުލިދޫ ، ޢަލީ ސާލިޙު، އާއި މއ. ތީރަތުގެ / މާލެ، ޢާމިނަތު ރަޝީދާ އާއި މ.
ނޫއަސުރުމާގެ / މާލެ، ޙަސަން ސާމިރު އާއި ނަސީމީވިލާ / ކ. ގުޅި، ޙަސަން ޒަހީފު އާއި ހ. ލެވެންޑްލީއާގެ
/ މާލެ، ހުސައިން ޝާކިރު އާއި ތޯތާގެ / އދ. ދަނގެތި، އިބްރާހީމް ހުސައިން އާއި ދަފްތަރު ނަންބަރު
ރސ 4297 / މާލެ، މޫސާ އަޙްމަދު އާއި ނީރާ / ރ. އިންނަމާދޫ، މުޙައްމަދު ޙަމީދު އާއި ދަފްތަރު
ނަންބަރު ރސ 8622 / މާލެ، މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް އާއި މއ. ރަންކޮކާލޮޖް / މާލެ، މަމްދްޫޙ ޢަރީފް
އާއި ފިނިވާގެ / ނ. ހޮޅުދޫ، ޙުސައިން ޢާޞިމް އާއި މާތިލަ / ރ. އަލިފުށި، އަޙްމަދު ޒާހިރު އާއި އައުލާ
/ ލ. ފޮނަދޫ، ޢަބްދުاله އަފީފު އާއި މއ. ނިކަމާގެ / މާލެ، ޙަސަން ޙަލީމް އާއި ވައްވަރުގެ / ޅ.
ނައިފަރު، ޢަބްދު اله ޖަމީލު އާއި ރަފާ / ސ. މަރަދޫ، އަޙްމަދު މަވްސިމް އާއި އޮމާގެ / ގއ.
ކޮލަމާފުށި، ޒީނަތުލްއަރުވާޙު، އާއި ސޯސަންގެ / ށ. ކޮމަންޑޫ، ޚާލިދު ހާމިދު އަދި ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް
ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް (އާބަންކޯ) އެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

7 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
ކަން ހިނގާފައިވާގޮތް
3. މަރްޔަމް ޝުނާނާ އާއި އިތުރު 202 ފަރާތަކުން ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން އާއި މިނިސްޓްރީ
އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަން ޓަށް ރައްދުވާގޮތަށް ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުން ސިވިލް ކޯޓުގެ
ނަންބަރު 183/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާއިން ބެލި މައްސަލައިގައި އެ މައްސަލަ ހުށަހެޅި 203 ފަރާތާއި
ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން އާއި ދިވެހި ދައުލަތުން، 15 ޖުލައި 2019 ގައި ސެޓްލްމެންޓް
އެއްބަސްވުމެއްވެ، އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިން އެ އެއްބަސްވުމަށް ޙުރުމަތްތެރިކޮށް ހިތުމަށް އަންގައި، ސިވިލް
ކޯޓުގެ ނަންބަރު 183/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމްކޮށްފައިވެއެވެ.
4. އެ އެއްބަސްވުމަށް ޙުރުމަތްތެރިކޮށް ހިތުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އާއި ހައުސިންގ
ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުން އިންކާރުކޮށް އެއްބަސްވުމާއި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު
183/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ އަމުރާ ޚިލާފުވެ ފްލެޓް ގަތުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފައިނުވާ ތީ
ޢަބްދުލްޙަމީދު މުޙައްމަދު އަދި އިތުރު 136 ފަރާތަކުން މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އަދި
ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑަށް ދަޢުވާ ރައްދުވާ ގޮތަށް ސިވިލް ކޯޓަށް މައްސަލައެއް
ހުށަހެޅިއެވެ.
13 .5 ސެޕްޓެންބަރު 2022 ގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3270/Cv-C/2022 ޤަޟިއްޔާގެ ގޮތުގައި
ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އެ މައްސަލައިގައި އެ ދަޢުވާ ހުށަހެޅި ޢަބްދުލްޙަމީދު މުޙައްމަދު އަދި އިތުރު 136
ފަރާތަކުން އެދިފައިވަނީ، ފްލެޓް ގަތުމުގެ އިންތިޒާމު ހަމަޖައްސައި ދިނުމާ ހަމައަށް އެއިން ކޮންމެ ފަރާތަކަށް
ކޮންމެ މަހަކު 12,000 (ބާރަ ހާސް) ރުފިޔާ ނަގައިދިނުމަށާއި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު
183/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމާއި، ސެޓްލްމެންޓް އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް، ސަރުކާރުގެ
ބޯހިޔާވަހިކަމުގެ މަޝްރޫޢުގެ ދަށުން އަޅާފައިވާ ހިޔާ ފްލެޓްތަކުން ބާކީ ހުރި ފްލެޓްތަކުން ނުވަތަ ވިނަރެސް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

8 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
ފްލެޓްތަކުން ފްލެޓް ގަތުމުގެ ފުރުޞަތު އެފަރާތްތަކަށް ދިނުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް
3
އަދި ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުގެ މައްޗަށް އަމުރުކޮށް ދިނުމަށެވެ.
6. އެ މައްސަލައަށް ޚަސްމެއްގެ ގޮތުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް
އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ހިމަނައިދިނުމަށް އެ ދައުވާ ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކުން 11 ނޮވެންބަރު 2022 ސިވިލް
ކޯޓުގައި އެދުމުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އެ
މައްސަލައަށް ސިވލް ކޯޓުން ތަދައްޚުލުކުރިއެވެ.
7. އެ މައްސަލައަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ
ޚަސްމެއްގެ ގޮތުގައި އިތުރުކޮށްގެން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ޤާނޫނީ ހަމައެއް ނެތްކަމަށް ބުނެ މިނިސްޓްރީ އޮފް
ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ފަރާތުން އިޖުރާއީ އިއުތިރާޒެއް
4
ހުށަހެޅިއެވެ.
8. އެ އިޢުތިރާޒުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބުނެފައިވަނީ ، ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާ ބިނާކޮށްފައިވަނީ، އެ
މައްސަލައިގެ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތްތަކާއި ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް އާއި މިނިސްޓްރީ
އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓްއާ ދެމެދު 15 ޖުލައި 2019 ގައި ސޮއިކޮށްފައިވާ 'ސެޓްލްމެންޓް އެގްރީމަންޓް'
އާއި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 183/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް ކަމަށާއި، މި އެގްރީމަންޓާއި
ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 183/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަ ށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، އެ މުޢާމަލާތާ
ގުޅިގެން ތަދައްޚުލުކޮށްފައިވާ މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް
އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ އެއްވެސް ދައުރެއް ނެތްކަން އެނގޭކަމަށާއި އެ ފަރާތަކީ އެ މުޢާމަލާތާ ގުޅިގެން
އެއްވެސް ޒިންމާއެއް ނަގަންޖެހޭ ފަރާތެއް ކަމަށް ނުވަތަ އެފަރާތުގެ އެއްވެސް ދައުރެއް އަދި އެއްވެސް
3 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު /2022C-Cv3270/ޤަޟިއްޔާގެ ދަޢުވާ ފޯމު (އިޚްތިލާފު އޮންނަ ބާވަތުގެ ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ ފޯމު)
4 ސިވިކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞާމެދު އިއުތިރާޒުކުރާ ފޯމުން
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

9 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
މަސްލަޙަތެއް އޮތް މުޢާމަލާތެއް ކަމަށް އެގްރީމެންޓުގައި އަދި ޙަވާލާދީފައިވާ ޙުކުމުގައިވެސް ކަނޑައަޅާފައި
ނުވާކަމަށެވެ.
9. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3270/Cv-C/2022 ޤަޟިއްޔާއިން ބަލަމުން ދިޔަ މައްސަލައިގައި
ދައުލަތުން ހުށަހެޅި އިސްވެބުނެވުނު އިޖުރާއީ އިއުތިރާޒާ ގުޅިގެން ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި ނަންބަރު 144-
B2/IN/2022/02 ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ދައުލަތުގެ މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް
ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓް ގެ
ފަރާތުން ހުށަހެޅި މައްސަލައެވެ.
ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި ގޮތް
10. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3270/Cv-C/2022 ޤަޟިއްޔާގައި ދައުލަތުން ހުށަހެޅި އިޖުރާއީ އިއުތިރާޒާ
ގުޅިގެން ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމި ނަންބަރު '144-B2/IN/2022/02 އިޖުރާއީ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް'
ނިންމާފައިވަނީ އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.
" ބުނެވުނު ކަންތައްތައް އެގޮތުގައި ހުރުމުން، ޢަބްދުލްޙަމީދު މުޙައްމަދު އަދި އިތުރު 136 ފަރާތަކުން
ހުށަހަޅާފައިވާ މި މައްސަލައާއި ގުޅިގެން މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް
އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއިން ފާހަގަކޮށްފައިވާ އިޖުރާއީ އިއުތިރާޒް ބަލައި ނުގަތުމަށް ނިންމައި، މައްސަލައިގެ
މައުޟޫޢުއަށް ޖަވާބުދާރީ ވުމަށް މައްސަލަ ރައްދުވާ މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓްއާއި، ހައުސިންގ
ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް އަދި މިމައްސަލައަށް ތަދައްޚުލު ކުރެވުނު މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް
"
ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަށް އަންގަމެވެ.
11. އެނިންމުން ނިންމުން ނިން މުމުގައި ޝަރީޢަތުން އަންނަނިވި ކަންކަންކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.
11.1 އިޖުރާއީ ނުކުތާއެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނީ ޙުކުމުގައި އެކަމާ މެދުގައި ނިޔާއެއް ކަނޑައެޅިގެން ނުދާ،
ޙުކުމުގެ ކުރިން އެކަމެއް ފުރިހަމަކުރުމަށް ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެފައިވާ އެކަމެއް
ފުރިހަމަނުވުމުން އެ ޙުކުމެއް ބާޠިލުވެ ނުވަތަ ފާސިދުވެގެންދާނެ ކަމަކާމެދުގައި ޝަރީޢަތުގެ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

10 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކޮށް ނަގާ ނުކުތާއެއްކަން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު
B-CR-6/2013/01 އިޖުރާއީ ގޮތުން ނިންމި ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށެވެ.5
11.2 މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއިން
މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ސެޓްލްމަންޓް އެގްރީމަންޓްގައި ހިމެނޭ މުޢާމަލާތާ
ގުޅިގެން މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ
އަކީ އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިއެއް ނޫންކަމަށާއި، އެހެންކަމުން މިމައްސަލައަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް
ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ތަދައްޚުލުކުރުވަންޖެހޭ
ސަބަބެއް ނޯންނާނެތީ ޚަސްމެއްގެ ގޮތުގައި އިތުރުކޮށްގެން މައްސަލަ ކުރިއަށް ދާނެ ޤާނޫނީ
6
ހަމައެއް ނޯންނާނެކަމަށެވެ.
11.3 އިޚްތިޞާޞްއާ މެދު ސުވާލު އުފައްދާ މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ
އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއިން ފާހަގަކޮށްފައިވާ މިމައްސަލައަކީ އިޖުރާއީ އިއުތިރާޒެއް ކަމުގައި
7
ނުދެކޭކަމަށެވެ.
އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް
12. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު '144-B2/IN/2022/02 އިޖުރާއީ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް' އިސްތިއުނާފު
ކުރުމަށް އެދި ދިވެހި ދައުލަތުގެ މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް
އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ
އަންނަނިވި ތިން ނުކުތާއެވެ.
5 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު /2022/02IN2/B144-'އިޖުރާއީ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް' ގެ 8 ވަނަ ނުކުތާ
6 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު /2022/02IN2/B144-'އިޖުރާއީ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް' ގެ 9 ވަނަ ނުކުތާ
7 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު /2022/02IN2/B144-'އިޖުރާއީ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް' ގެ 10 ވަނަ ނުކުތާ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

11 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
12.1 ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު '144-B2/IN/2022/02 އިޖުރާއީ
ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް' ނިންމާފައިވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22 /2010)ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު(ގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ)ށ(ގެ) (4 ވަނަ ނަންބަރުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ
އުޞޫލާ ޚިލާފަށް ކަމަށްބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާ.
12.2 ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު '144-B2/IN/2022/02 އިޖުރާއީ
ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް' ނިންމާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު
2019/SC-A/32 ޤަޟިއްޔާގެ 6 ވަނަ ނުކުތާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލާ ޚިލާފަށްކަމަށް
ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާ.
12.3 ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު '144-B2/IN/2022/02 އިޖުރާއީ
ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް' ނިންމާފައިވަނީ ކޮންޓްރެކްޓާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)
އަދި ޕްރިވިޓީ އޮފް ކޮންޓްރެކްޓާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު
2017/SC-A/28 ޤަޟިއްޔާގެ 65 ވަނަ ނުކުތާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުޞޫލާ ޚިލާފަށްކަމަށް
ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާ.
އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަ ތަކުގެ ޚުލާސާ :
13. އިސްތިއުނާފީ ފުރަތަމަ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރަމުން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ޖުމްލަކޮށް ބުނެފައިވަނީ،
ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު '144-B2/IN/2022/02 އިޖުރާއީ ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް' ނިންމު މުގައި
އެ ނިންމުން ބިނާކުރި ސަބަބު ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާ ކަމަށާއި ނިންމުން ބިނާކުރި ސަބަބު ބަޔާންކޮށްފައި
ނެތުމަކީ ކޯޓުތަކު ގެ ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައި ކަނޑައަޅާފައި އޮންނަ
އުޞޫލާ ޚިލާފަށް ނިންމި ނިންމުމެއް ކަމަށެވެ. ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރަނީ ދަށު
ކޯޓުތަކާއި ޓްރައިބިއުނަލްތަކުން ނިންމާ ނިންމުންތައް އި ސްތިއުނާފު ކުރެވޭނެ ޙާލަތްތައް ކަމަށާއި، އެ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

12 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
ޙާލަތްތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާއިރު އޭގެތެރެއިން އެއް ޙާލަތެއްގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވަނީ އިޖުރާއީ ގޮތުން
ނިންމާ ނިންމުމެއް ނަމަވެސް ނުވަތަ މައުޟޫ ޢީގޮތުން ނިންމާ ނިންމުމެއްނަމަ ވެސް ވަގުތީ އަމުރަކާ
ގުޅޭގޮތުން ނިންމާ ނިންމުމެއް ވިޔަސް އެ ނިންމުން ނި ންމި ސަބަބު ބަޔާން ކުރަންވާނެ ކަމަށެވެ. މި
މައްސަލައިގައި ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށްފައި ނެތު މުން އެއްކަމެއްގެ ގޮތުގައި އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް މި
މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށްޓަކައި އިސްތިއުނާފު ތައްޔާރުކުރުމަށް ދަތިވެގެން ދިޔަކަމަށާއި،
އިސްތިއުނާފަށް މައްސަލައެއް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާއިރުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ އޮޅިގަނޑު ގިރާކުރޭތޯ
ބެލުމަކީ ކޯޓުން ބަލާ ކަމެއް ކަމަށާއި އޮޅިގަނޑު ގިރާކުރާވަރުގެ އިސްތިއުނާފެއް ހުށަހެޅިގެން ދާނީ
ސަބަބުތައް ތަފްސީލުވެގެން ކަމަށެވެ.
14. އިސްތިއުނާފީ ދެވަނަ ނުކުތާ ތަފްސީލުކުރަމުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން މައިގަނޑު ބުނެފައިވަނީ،
ކޯޓަކުން ނިންމާ ފައިވާ ނިންމުމެއް ތަންފީޒަށް ހުށަހެޅިއިރުގައި އެ ތަންފީޒަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްގައި
މައުޟޫޢީ މައްސަލައިގައި އެ އިލްތިޒާމް އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތް ފިޔަވައި އެހެންފަރާތެއްގެ މައްޗަށް ތަންފީ ޒު
ކުރުމަށް ހުށަހެޅޭ ހުށަހެޅުމަކީ ތަންފީޒީ މައްސަލަތައް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ޢަމަލުކުރާ އުޞޫލު
ނޫންކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2019/SC-A/32 ނަންބަރު ޤަޟިއްޔާގެ 6 ވަނަ
ޕެރެގްރާފުގައި ބަޔާންކުރާ ކަމަށާއި، މި މައްސަލައަށް ބަލާއިރު، އިލްތިޒާމް އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތަކީ ކޮން
ފަރާތެއްކަން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 183/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމަށާއި،
ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީ އަކީ އެ މައްސަލައިގެ އެއްވެސް ހިސާބަކުން ތަދައްޚު ލު ކުރެވުނު ފަރާތެއް ވެސް
ނޫން ކަމަށާއި އަދި އެ މައްސަލައިގައި 'ސެޓްލްމެންޓް އެގްރީމެންޓް' އެ އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިއެއްވެސް
ނޫން ކަމަށެވެ. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 183/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގައި ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ
ފަރާތްތައް ވަކިން ކަނޑައަޅާފައިވާ އިރު އެ ނިންމުން ތަންފީޒު ކޮށްދިނުމަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައެއްގައި
އެހެން ފަރާތެއް ތަދައްޚުލު ކުރެވޭނެކަމަށް ނުފެންނަ ކަމަށާއި އެހެންކަމުން މައުޟޫ ޢީގޮތުން މައްސަލަ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

13 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
އަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުން ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މި ޙަވާލާދިން ޤަޟިއްޔާގެ
6 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުޞޫލާ ޚިލާފުކަމަށެވެ.
15. ތިންވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއާ ގުޅޭގޮތުން ބުނެފައިވަނީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އަކީ މި
މައްސަލައިގެ ބުނާ ކޮންޓްރެކްޓްގެ ބައިވެރިއަކަށް ނުހިމެނޭ ފަރާތެއް ކަމަށާއި، މި މައްސަލައަށް
ޖަވާބުދާރީވުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އަށް އަންގައި ނިންމި ނިންމުމަކީ، ކޮންޓްރެކްޓާ ބެހޭ
ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ އަދި ޕްރިވިޓީ އޮފް ކޮންޓްރެކްޓް އާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/SC-A/28 ޤަޟިއްޔާގެ 65 ވަނަ ޕެރެގްރާފްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ
އުޞޫލާ ޚިލާފަށް ނިންމި ނިންމުމެއް ކަމަށެވެ.
އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން އެދޭގޮތް
16. އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން އެދެނީ، ސި ވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3270/Cv-C/2022 ޤަޟިއްޔާ އިން
ބަލަމުންދާ މައްސަލައިގެ މައުޟޫއަށް ޖަވާބުދާރީ ވުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ،
ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ ގެ މައްޗަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-B2/IN/2022/02
ނިން މުމުގައި ކަނޑައަޅާ ފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުޞޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ކަނޑައަޅައި ސިވިލް
ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3270/Cv-C/2022 ޤަޟިއްޔާއިން ބައްލަމުން ދާ މައްސަލައިގެ މައުޟޫއަށް މިނިސްޓްރީ
އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ އިން ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭ ޝަރުޢީ
އަދި ޤާނޫނީ ހަމައެއް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި އެގޮތުގެ މަތިން މި މައްސަލައިގައި ޙުކުމްކޮށްދިނުމަށެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

14 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
އި ސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތަކުން ދެއްކި ވާހަކަތައް
17. ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ފިޔަވައި މިމައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ދެންތިބި 135
ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކުގައި ޖުމްލަކޮށް ބުނެފައިވަނީ ، މި މައްސަލައިގައި ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީގެ
ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިޖުރާއީ ނުކުތާއަކީ ހަގީގަތުގައި ޝަރީޢަތުގެ އިޖުރާތު ނަހަމަގޮތުގައި ބޭނުންކޮށް
ހުށަހަޅާފައި އޮތް ބޭކާރު އިޖުރާއީ ނުކުތާއެއް ކަމަށެވެ.
18. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 183/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގައި ސިވިލް ކޯޓުން ޙުކުމްކޮށްފައިވަނީ
އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިން އެއްބަސްވުމަށް ޙުރުމަތްތެރިކޮށް ހިތަންޖެހޭނެކަމަށް ކަނޑައަޅައި ކަމަށާއި،
އެއްބަސްވުން ތަންފީޒު ކުރަންޖެހޭ ފަރާތަކީ ސަރުކާރު ކަމަށާއި، މި މައްސަލަ ހުށަހަޅައިގެން ކުރިއަށް
ދަނިކޮށް އޭރު ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑާ މަޝްވަރާ ކުރުމުން ފްލެޓް ދެވޭނީ
މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އިން އެ ފްލެޓް ދޭން އިޢުތިރާޒް ނުކުރާނަމަ ކަމަށާއި ހައުސިންގ
މިނިސްޓްރީގެ އިއުތިރާޒެއް އޮތްތޯ ބެލުމަށް އެކަމުގެ ހުއްދައަށް އެދި ސިޓީއެއް ފޮނުވާފައިވާނެ ކަމަށާއި
ފްލެޓް ދެވިފައިނުވަނީ އެ ސިޓީއަށް ޖަވާބު ލިބިފައި ނުވާތީކަމަށް ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން
ލިމިޓެޑުން ބުނެފައިވާ ކަމަށާއި އެހެންނަމަވެސް ފަހުން ހިޔާއިން އަދި ވިނަރެސް އިން ފްލެޓް ދީފައިވަނީ
ސީދާ ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީން ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑަށް ސިޓީ އެއް ފޮނުވުމުން
ކަމަށެވެ.
19. މިމައްސަލައަށް އެފަރާތް ތަދައްޚުލު ކުރުވުން ނުވަތަ ޚަޞްމެއްގެ ގޮތުގައި އިތުރުކުރި ސަބަބަކީ،
އެގްރީމެންޓުގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައި އޮތީ ސަރުކާރުން ކަނޑައަޅާ ސަރުކާރު ސްކީމެއްގެ ދަށުން ފްލެޓްތައް
ދިނުމަށް ކަމަށާއި، ފްލެޓްތައް ނުދެވިގެން އުޅެނީ ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީގެ ޖަވާބެއް ނުލިބޭތީ ކަމަށް
ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑުން ވިދާޅުވުމުން ކަމަށެވެ.
20. މި މައްސަލައިގައި ހަގީގަތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ގިނަ ފަރާތްތަކަށް ފްލެޓް ދޫކޮށްފައިވާ ކަމަށާއި
އެހެންކަމުން އެފަރާތްތަކާއި ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީ އާއި އެޗް.ޑީ.ސީ އާ ދޭތެރޭގައި އޮތް މައްސަލަ މިވަނީ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

15 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
ހައްލުވެފައި ކަމަށާއި ދައުލަތު ގެ ފަރާތުން ފާހަގަކުރާ ނުކުތާގެ އެއްވެސް މުޢާލާތެއް މިހާރު ޙަޤީޤަތުގައި
ނެތްކަމަށެވެ.
21. ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމުން ނިންމު މުގައި ސަބަބެއް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަމަށް ދައުލަތުން ބުނާއިރު، ދައުލަތުން
ނަގާފައިވާ ނުކުތާއަކީ އިޖުރާޢީ އިޢުތިރާޟެއް ކަމުގައި ނުދެކޭކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުމުގެ 10 ވަނަ
ނުކުތާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަމަށެވެ. ދައުލަތުގެ ނަގާފައިވާ ނުކުތާއަކީ substantive defense އެއް
ކަމަށާއި، ޕްރިވިޓީ އޮފް ކޮންޓްރެކްޓް ގެ ދަށުން ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީ ޒިންމާވާންޖެހޭނެތޯ؟ މިއީ
މައުޟޫޢީ ބަޙްޘެއް ކަމަށާއި، މި މައުޟޫއާ ގުޅޭގޮތުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅާނީ މައުޟޫޢީ ގޮތުން މައްސަލަ
ނިންމާއިރުގައި ކަމަށާއި، ދަށުކޯޓުގައި ދެއްކި ވާހަކަ ތަކުގައި އެކަންފާހަގަކޮށްފައިވާނެ ކަމަށާއި، އިޖުރާއީ
އިޢުތިރާޒެއް ކަމުގައި ނުދެކޭ ކަމަށް ދަށުކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ މިކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށްކަމަށް
އެފަރާތުން ދެކޭކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް ހަޤީޤަތުގައި ދަށުކޯޓުން އިޖުރާއީ އިޢުތިރާޒުގައި substantive
defense އަކަށް ވާނަމަ އެކަން ބަޔާންކުރަންވާނެ ކަމަށެ ވެ.
22. ދައުލަތުން މި އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅާފައިވާއިރު، ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީ އިން ވިދާޅުވެގެން ފްލެޓްތައް
ދީފައިވާ ކަމަށާއި ވީމާ މި އިޖުރާއީ ނުކުތާ މިއީ ޝަރީޢަތުގެ އިޖުރާތު ނަހަމަގޮތުގައި ބޭނުން ހިފައި
ޝަރީޢަތުގެ ވަގުތު ބޭކާރުކޮށް ހުށަހެޅި އިޖުރާއީ ނުކުތާއެއް ކަމަށެވެ.
23. ހަމައެހެންމެ، މިހާރު ސިވިލް ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދިޔަ މައުޟޫއީ މައްސަލަ ނިމިފައިވާކަމަށާއި، މައްސަލަ
ނިމިފައިވަނީ ބާތިލުކުރާ މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި ކަމަށާއި، އެހެންނަމަވެސް އަލުން މައްސަލަ ހުށަހަޅަން
ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް އެކަމުގެ ހައްލު ލިބޭގޮތަށް ކަމަށާއި، އެހެންކަމުން އެ މައްސަލައިން ނިކުންނާނެ
އެއްވެސް ނަތީޖާއެއް މިހާރު ނެތްކަމުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތްތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ
24. އެފަރާތުން އެދެނީ ދައުލަތުން އިސްތިއުނާފުކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިޖުރާއީ ނުކުތާއަކީ ބާޠިލު ނުކުތާއެއްކަމަށް
ކަނޑައަޅައި، މި މައްސަލަ ބާޠިލްކޮށްދިނުމަށެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

16 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
ހައުސިންގ ޑިވޮލަޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑު ގެ ރައްދު:
25. އިސްތިއުނާފުގެ ޖަވާބުގައި ހައުސިންގ ޑިވޮލަޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަނު ން ދެއްކި ވާހަކަތަކުގައި ބުނެފައިވަނީ ،
މިމައްސަލައިގެ ދަށުކޯޓުގައި އޮތް މައުޟޫޢީ މައްސަލަ އިތުރަށް ކުރިޔަށް ގެންދާނެ ތަނެއް ނެތް ކަމަށް
ދަށުކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާތީ މި އިސްތިއުނާފު އިތުރަށް ކުރިޔަށް ގެންދިއުމުގެ އެއްވެސް މަޤުޞަދެއް
އޮތްކަމަށް ނުދެކޭކަމަށެވެ.
26. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 183/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގެ ޚަސްމެއްގެ ގޮތުގައި ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީ
ހިމަނާފައި ނުވާކަމަށާއި، އެ ޤަޟިއްޔާގައި ދައުލަތާއި، ހައުސިންގ ޑިވޮލަޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަނާއި
ސީލައިފްއާއި އަދި ގެއްލުން ލިބުނު ފަރާތްތަކާއި އެކު ސޮއިކުރި ސެޓަލްމަންޓް އެގްރިމަންޓްގެ ވެސް
ބައިވެރިއެއްގެ ގޮތުގައި ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީ ހިމެނިފައި ނުވާކަމަށާއި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު
3270/Cv-C/2022 ޤަޟިއްޔާއަކީ މި ސެޓަލްމަންޓް އެގްރިމަންޓާއި ހައުސިންގ ޑިވޮލަޕްމަންޓް
ކޯޕަރޭޝަނުންނާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް އިކޮނޮމިކް ޑިވެލޮޕްމަންޓުން ޚިލާފުވެފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ
މައްސަލައަކަށްވީ އިރު އަދި ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީ އަކީ މި އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރި އަކަށް ނުވާއިރު މި
މައްސަލައިގައި ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލަންޖެހޭ ނުވަތަ މިނިސްޓްރީ ޚަސްމެއްގެ
ގޮތުގައި އިތުރުކޮށްގެން ކުރިޔަށް ގެންދަންޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތް ކަމަކަށް ހައުސިންގ ޑިވޮލަޕްމަންޓް
ކޯޕަރޭޝަނުން ނުދެކޭކަމަށެވެ.
ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް:
27. އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް ބެލިއިރު، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން
އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކަށް ޖަވާބުދާރީވަމުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ އަންނަނިވި ނުކުތާއާއި، އެނުކުތާއާ ގުޅިގެން
އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

17 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
28. މި މައްސަލަ ހައިކޯޓުން މިހާރު ނިންމުމަކުން ސިވިލް ކޯޓުން ނިމުނު މައްސަލައަށް ކުރާނެ އަސަރެއް
ނެތްކަމަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވެއެވެ. މި ނުކުތާއާ ގުޅިގެން ދައުލަތުން
ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވާ ފަދައިން، މައުޟޫ ޢީ
މައްސަލަ މިހާރު ނިމިފައިވާ ކަމަށާއި، މައްސަލަ ނިމިފައިވަނީ މައުޟޫޢީ ގޮތުން ނޫންކަމަށާއި، އެ
މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ހައްލު ނުލިބޭ ފަރާތްތަކަށް ދަޢުވާ ކުރެވޭނެކަމަށް ކަނޑައަޅައި އެގޮތުގެ މަތީން
ކަމަށާއި، އަދި އެނިންމުން ނިންމިއިރު، ފަހުން ދަޢު ވާއެއް ކުރެވޭހިނދު ވަކި ފަރާތްތަކެއް ޚަސްމުންގެ
ގޮތުގައި ހިމެނުމަށް ނުވަތަ ނުހިމެނުމަށް ކަނޑައަޅާފައި ނުވާކަމަށާއި، އެ ނިންމުމަށް އެ ކޯޓުގެ އެހެން
ފަނޑިޔާރުން ތަބާވުން ލާޒިމު ނޫންކަމަށާއި، އެހެންނަމަވެސް އެއްގޮތް ކުރުމުގެ ގޮތުން ޢަ މަލު
ކުރެވިދާނެކަމަށް ދައުލަތުން ބުނެފައިވެއެވެ.
29. އަދި މި މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ މަސްލަހަތު އޮތްކަމަށް ދައުލަތުން ދެކެނީ، މިފަދަ މައްސަލަތައް
މިހާރުވެސް ހިނގަމުންދާތީ، މިފަދަ ހުށަހެޅުންތައް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު ފަހުންވެސް އޮންނާނެތީ ކަމަށް
ދައުލަތުން ބުނެފައިވެއެވެ.
30. ބަޔާންވެދިޔަ ނުކުތާތަކަށް ބެލުމުން، އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިއަށް، އެ
ނުކުތާއާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން މުހިންމު ކަމުގައި ދެކެމެވެ.
31. އެގޮތުން ބަލާއިރު، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިމިވާ މައްސަލައަކީ ދަށު ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދިޔަ މައުޟޫއީ
މައްސަލައެއް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ތެރެއިން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމެއް ކަމުގައިވާއިރު، ދަށު ކޯޓުގައި ކުރިއަށް
ދިޔަ މައުޟޫއީ މައްސަލަ މިހާރު ވަނީ ނިމިފައެވެ. ހަމައެހެންމެ، އެމައްސަލަ ނިމިފައިވަނީ މައުޟޫއީގޮތުން
ބަލައި ހުކުމެއް ކޮށްގެނެއް ނޫނެވެ. ސިވިލް ކޯޓުން އެ މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ ބާތިލުކުރާ މައްސަލައެއްގެ
ގޮތުގައެވެ.
32. އެހެންކަމުން، ދަށު ކޯޓުގައި މައުޟޫޢީ މައްސަލަ ކުރިއަށް ނުދާއިރު، އަދި އެ މައްސަލަ ނިންމުމުގައި،
މައްސަލާގައި ހުށަހެޅިފައިވާ މައުޟޫއަށް ޙުކުމެއް ކޮށްފައިނުވާއިރު، އެ މައްސަލަ ދަށު ކޯޓުން ކުރިއަށް
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

18 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
ގެންދާނެގޮތް ކަނޑައަޅައި ނިންމާފައިވާ އިޖުރާއީ ނިންމުމެއް މިހާރު ވުޖޫދުގައި އޮންނާނެކަމަށް ނުދެކެމެވެ.
އެހެނީ އެ މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ އަލުން ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުސަތު އޮންނާނެގޮތަށް ކަމުގައި ވާއިރު، އަލުން
މައްސަލައެއް ހުށަހެޅުމުން އެ މައްސަލައިގެ ވަށައިގެންވާ ހާލަތާއި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މި މައްސަލާގައި
އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ފަދަ ނިންމުންތައް ނިންމުމަކީ އެ މައްސަލައެއް ބަލާ ފަނޑިޔާރު އެކަންކަން
ވަޒަންކޮށް ނިންމަ ން ވާނެ ކަންކަމެވެ.
33. ހަމައެހެންމެ، ސިވިލް ކޯޓުގައި ކުރިއަށްދާ މައްސަލައެއްގައި ނިންމާފައިވާ އިޖުރާއީ ނިންމުމަކީ ،
ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަށް ބަލާއިރު، އެކޯޓުގެ އެހެން ފަނޑިޔާރުން ތަބާވުން ލާޒިމު
ނިންމުމެއް ނޫނެވެ.
34. މައްސަލައެއް ބެލުމުގެ ތެރެއިން، އެ މައްސަލައަކީ އެހިނދަށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ މައްސަލައެއް ނޫންކަމަށް
ކަނޑައަޅައި ނިންމާފައިވާނަމަ، މަޢުޟޫއީގޮތުން އެ މައްސަލަ ބަލައި ކުރި ޙުކުމެއް ނޯންނާނެއެވެ .
އެހެންކަމުން، އެހާލަތުގައި އެ މައްސަލައަކީ އެހިނދަށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ މައްސަލައެއް ނޫންކަމަށް
ކަނޑައަޅައި ނިންމުމުން އެ މައްސަލަ ބެލުމުގެ ތެރެއިން މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެހާތަނަށް
އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކާއި، އިޖުރާއީ ނިންމުންތައްވެސް ނިމުމަކަށް އަންނާނެއެވެ. ހަމައެހެންމެ، އެފަދަ
މައްސަލައެއް ދެވަނަ ފަހަރަށް ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ، ކުރީގެ މައްސަލާގައި އެ މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ
ބޭނުމަށް އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކާއި، އިޖުރާއީ ނިންމުންތަކަކީ ފަހުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް ބަލާ ފަނޑިޔާރު،
އެފަދަ ނިންމުންތަކަށް ތަބާވެ އަމަލުކުރަންޖެހޭފަދަ ނިންމުންތަކެއް ނޫނެވެ.
35. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފުކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާމެދު ގޮތެއް
ނިންމުމަކުން، ނިކުންނާނެ ނަތީޖާއެއް އޮތްކަމުގައި ނުފެނެއެވެ.
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

19 ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް 2023/HC-A/237
ނިންމަން ފެންނަގޮތް
36. އިސްވެ ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، މި އިސްތިއުނާފީ މައްސަލައަކީ ، މި މައްސަލައި ގައި
ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކާމެދު މިހިނދަށް ގޮތެއް ކަނޑައަޅައި ނިންމަންޖެހޭ މައްސަލައެއް
ކަމުގައި ނުފެނެއެވެ.
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު ގެ ރައުޔު :
37. މި މައްސަލައިގައި، ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ޝަނީޒް ޢަބްދުاެلهގ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.
ފަނޑިޔާރު އިބްރާހީމް މާހިރު ގެ ރައުޔު :
38. މި މައްސަލައިގައި، ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ޝަނީޒް ޢަބްދުاެلهގ ރައުޔަށް އަހުރެން ތާއީދު ކުރަމެވެ.
އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނުން
39. މި ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ޙުކުމް ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ
އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ޚަސްމުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެގޮތުން
އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމް ކުރާ
ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.8 އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތްނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު
ޚަސްމުންނަށް ޙަވާލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނެ ތާރީޚަކީ
9
ޝަރީޢަތްނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ޚަސްމުންނާ ޙަވާލުކުރާ ތާރީޚެވެ. އެހެންނަމަވެސް ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ
10
ޚުލާސާ އަށް ބިނާކޮށްވެސް އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.
8. ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)
9. ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)
10 . ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު، އާބުރުޒު ހިނގުން، މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ، ފޯން: 3325029، ފެކްސް: 3316471
އީމެއިލް: info@highcourt.gov.mv ވެބް ސައިޓް: www.highcourt.gov.mv

ބައްޓަން:

ފާސްކުރާ، ތިސްޓ ބޭނުންވާގޮތަށް ކަންތައްކުރުމަށް ދިނުމަށް، ދ ތިސްކަމުގެ ދަށުން ހުއްދަ ދެވުނު ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކަނޑައަޅާ ތަކެއް ކުރުމަށް ދަށުން ކަނޑައަޅާ ތަކެއް ކުރުމަށް ދ ތަކެއް ކުރުމަށް ދ ތަކެއް ކުރުމަށް ދ